

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/6/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116217616
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116217616.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobkyne P. Q., K.. XX.XX.XXXX, I. O. S. X, XXX XX V., právne zastúpená advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, právne zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, v konaní o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov), o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 15Csp/57/2016-104 zo dňa 14. septembra 2017, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. je p o v i n n ý zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 800008420, zo dňa 14.7.2015 k Zmluve o revolvingovom úvere č. 800008420 zo dňa 14.7.2005, uzavretej so žalobkyňou na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne.

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100%, výška ktorých bude vyčíslená v písomnom rozhodnutí po právoplatnosti rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 551 ods. 1, 2, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 až 7 zákona č. 2558/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zákona č. 150/2004 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník s účinnosťou od 01.04.2004, § 251, § 255 ods. 1, 2, § § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobou došlou súdu dňa 02.09.2016 sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 800008420 zo dňa 14.07.2005 k Zmluve o revolvingovom úvere. V predmetnej veci žalobca okrem podpisu Zmluvy o revolvingovom úvere podpísal v rovnaký deň aj na osobitnej listine Dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorenú v zmysle ust. § 551 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej súhlasil, aby mu boli vykonávané zrážky zo mzdy, a to vo výške mesačnej splátky k v tom čase ešte neexistujúcemu, možnému dlhu v budúcnosti a zároveň súhlasil, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti Zmluvy o úvere. Samotná Zmluva o úvere

je typickou, štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou v zmysle definície v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež v zmysle „lex specialis“ zákona č. 258/2001 Z. z.. Žaloba žalobkyne je nepochybne dôvodná, pretože žalovaný reálne plní realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza a môže v budúcnosti dochádzať bez právneho dôvodu (akéhokoľvek súdneho alebo iného rozhodnutia) k zásahu do majetkovej sféry žalobkyne, pričom zamestnávateľ bude musieť rešpektovať uzatvorenú Dohodu o zrážkach zo mzdy a žalovaný sa tak môže na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacovať. Uzatvorením Dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez toho, aby dlžná suma bola podrobená súdnej kontrole a za existencie možnosti, že je veriteľom uplatňovaná na základe neprijateľných klauzúl a bez možnosti spotrebiteľa zamedziť vykonávaniu zrážok aj v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom nepodliehajúcim autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa.

4. V danom prípade Zmluva o spotrebiteľskom úvere skutočne nerešpektuje obligatórne náležitosti vyžadované v tom čase platnou právnou úpravou zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, kedy nie je pravdivou argumentácia žalovaného, že platná právna úprava v tom čase nevyžadovala ako obligatórnu náležitosť uvedenie ročnej percentuálnej úrokovej sadzby, nakoľko z ust. § 4 ods. 2 nepochybne vyplýva, že podľa písm. a) Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ túto možnosť chce využiť. Ďalej v odôvodnení uviedol, že je nepochybné, že úrok bol podstatnou náležitosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj v čase, kedy sporové strany zmluvu uzatvárali. Aj keď v danom prípade je Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi zmluvnými stranami na osobitnom papieri, žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou, keď nedal priestor žalobkyni rozhodnúť sa, či takúto dohodu podpíše alebo nepodpíše. Podpisom sa dobrovoľne podrobila vykonávaniu zrážok zo mzdy bez možnosti zabránenia ich vykonania, a to napriek tomu, že sú veriteľom uplatňované na základe zmluvy, ktorá nebola uzavretá v súlade s v tom čase platnou právnou úpravou a žalovaný by mal nárok len na vyplatenie istiny. V konaní nebolo preukázané, že zmluvná podmienka - Dohoda o zrážkach zo mzdy bola dojednaná individuálne. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, keď zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj prípad a navyše v danom prípade nebol daný spotrebiteľovi priestor na oboznámenie sa s obsahom listín, ktoré bol nútený podpísať. Pokiaľ mu mal byť poskytnutý úver. Bolo dôvodné žalobkyni poskytnúť primeranú ochranu a uložiť žalovanému povinnosť zdržania sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej k úverovej zmluve č. 8000008420 zo dňa 14.07.2005. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s pomerom úspechu, keď plne úspešnej žalobkyni priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100%, výška ktorých bude špecifikovaná v samostatnom rozhodnutí po tom, ako rozsudok v predmetnej veci nadobudne právoplatnosť.

5. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Dôvodil, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je neurčité, nevykonateľné a nezodpovedá žiadnemu právnemu predpisu. Namietal, že žiadny zákon nedefinuje, čo sa pod pojmom „použitie“ dohody o zrážkach zo mzdy myslí a teda nie je zjavné, ako by sa výrok mal vlastne realizovať. Poukázal na to, že v tejto súvislosti bolo v konaní preukázané, že na základe dohody o zrážkach zo mzdy došlo k vykonaniu zrážok zo mzdy žalobcu. Na mieste je preto viac ako dôvodná pochybnosť o tom, že by súdom uložená povinnosť pri zistenom k skutkovom stave mala meniť. Namietal, že rozhodnutie nemá pripúšťať výkladné možnosti, má byť určité tak, že je možný len jeden výklad. To napadnutý rozsudok nespĺňa, pretože nie len samotný pojem „použitie“ dohody sa nedá vyložiť ani konkretizovať v nadväznosti na zistený skutkový stav. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Zároveň si uplatnil voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p., preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu

v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa podala dňa 12.07.2005 Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru, v ktorej žiadala o poskytnutie úveru vo výške 104.004,- Sk so splatnosťou v 36 mesačných splátkach vo výške 2.889,- Sk s poplatkom za uzatvorenie zmluvy vo výške 1.500,- Sk, zmluvnou odmenou za poskytnutie úveru vo výške 52.002,- Sk a RPMN po poskytnutí úveru vo výške 26,59%. Dňa 14.07.2005 bol žalovaným schválený revolvingový úver, pričom Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru bola po schválení úveru zároveň aj Zmluvou o revolvingovom úvere č. 8000008420. O schválení revolvingového úveru zaslal žalovaný žalobkyňi Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. 8000008420. Žalovaný schválil žalobkyňi ako dlžníkovi revolvingový úver vo výške 92.016,- Sk so splatnosťou úveru v 36 mesačných splátkach vo výške 2.556,-, s dátumom splatnosti prvej splátky úveru 18.08.2005 a dátumom poslednej splátky úveru dňa 18.07.2008, RPMN úveru bola vo výške 26,67%, schválená výška revolvingu bola 61.344,- SK s RPMN po vykonaní revolvingu 2.556,- Sk, úverovým limitom 40,03%, poplatkom za uzatvorenie revolvingového úveru vo výške 1.500,- Sk. Súčasťou Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere boli aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profireal Slovakia, spol. s.r.o.. Žalobkyňa a žalovaná uzavreli aj Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8000008420 (ďalej len „Dohoda o zrážkach zo mzdy“), ktorá bola žalobkyňou podpísaná dňa 12.07.2005 a žalovaným dňa 14.07.2005. Predmetom uvedenej Dohody o zrážkach zo mzdy bolo dojednanie zmluvných strán, že k zabezpečeniu pohľadávky veriteľa dojednávajú dohodu o zrážkach zo mzdy, prípadne iných príjmov s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako zo mzdou, ktorú dlžník poberá od svojho zamestnávateľa FNŠP J. A. Reimana Prešov, so sídlom Hollého 14, 081 81 Prešov. Na základe uvedenej dohody bol zamestnávateľ dlžníka povinný vykonávať v prospech veriteľa mesačné zrážky zo mzdy dlžníka vždy v riadnom výplatnom termíne dlžníka a odovzdávať ich na bankový účet veriteľa, a to vo výške 2.556,- Sk mesačne. Listom zo dňa 13.01.2009 žalovaný doručil zamestnávateľovi žalobcu žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy z dôvodu, že žalobkyňa bola ku dňu 29.12.2008 v omeškaní s 1 splátkou v sume 84,84,- Eur (2.555,89,- Sk). Na základe uvedeného žiadal, aby v mesiaci január vykonal jednorazovú zrážku zo mzdy vo výške dvojnásobku splátky v sume 169,68,- Eur (5.111,78,- Sk) a počnúc od mesiaca február 2009 realizoval zrážky zo mzdy už len vo výške 1 splátky v sume 84,84,- Eur (2.555,89,- Sk) mesačne až do vyrovnania celého dlhu. Uznesením č.k. 15Csp/57/2016-18 zo dňa 30.09.2016 bolo vydané predbežné opatrenie, ktorým súdu prvej inštancie uložil žalovanému v 1. rade (PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.) povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8000008420 zo dňa 14.07.2005 k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8000008420 zo dňa 14.07.2005, v prevyšujúcej časti návrh žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia vo vzťahu k žalovanému v 2. rade (FNŠP J. A. Reimana) zamietol. Voči uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie, a to proti zamietavému výroku. O odvolaní žalobkyne rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 24Co/19/2016-76 zo dňa 16.12.2016 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí návrhu na vydanie neodkladného opatrenia voči zamestnávateľovi žalobkyne zmenil tak, že aj zamestnávateľ žalobkyne ako žalovaný v 2. rade bol povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8000008420).

10. Podľa ustanovenia § 551 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

11. Podľa ustanovenia § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka, proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

12. Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného

návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

15. Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

17. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov účinného do 30.06.2006 je veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

18. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov účinného do 30.06.2006 je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

19. Odvolací súd sa najprv zaoberal námietkou žalovaného, že v predmetnej veci ide o nesprávne právne posúdenie. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. júla 2011, sp. zn. 7Cdo 7/2010).

20. Z obsahu spisu, odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

21. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje hoci len potencionálne riziko vymoženia nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnúť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

22. Postup žalovaného pri uzatváraní dohôd o zrážkach zo mzdy pri poskytovaní spotrebiteľských úverov je odvolaciemu súdu známy z jeho rozhodovacej praxe (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5Co/7/2017 zo dňa 16.02.2017), z ktorej vyplýva, že tieto dohody sú spotrebiteľmi podpisované bez akéhokoľvek poučenia a bez možnosti ovplyvniť alebo odmietnuť túto dohodu podpísať. Evidentne sa jedná o formulár zmluvy.

23. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012). Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Aj podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ veriteľ je povinný preukázať

splnenie svojich predzmluvných povinností poskytnutia informácie a overenia úverovej bonity dlžníka. Zásada efektivity je porušená, ak dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa zaťažuje spotrebiteľa.

24. Žalobkyňa sa pri realizácii neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

25. Vychádzajúc zo Smernice 93/13/EHS, spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 27.06.2000, Oceano Group Editoriala Salvat Editores, C-240/98 až C 244/98, z 26.10.2006 Mostaza Claro, C-168/05). S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany v súlade s uvedenou smernicou súdny dvor viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba aktívnym postupom nezávislým od samotných zmluvných strán (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie Oceano Grupo Editorial a Salvat Editores bod 27; Mostaza Claro, bod 26; Asturcom Telecomunicaciones bod 31, ako aj uznesenie Pohotovosť bod 39). Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Simmenthal).

26. Je zrejmé, že v danej veci má žalovaný nárok len na vrátenie súm zodpovedajúcich poskytnutým finančným prostriedkom. Pri vykonávaní zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy však niet subjektu, ktorý by bol oprávnený kontrolovať a zabezpečiť, aby dlžníkovi boli zo mzdy zrazené peňažné prostriedky len vo výške, na ktorú má veriteľ reálne nárok a spotrebiteľovi - žalobcovi sa tak nedostáva právnej ochrany, ktorú jej zaručuje právna úprava zaoberajúca sa ochranou spotrebiteľov.

27. Žalovaný v odvolaní namieta záver súdu o nesprávnosti záveru súdu o neurčitosti napadnutého rozhodnutia. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola medzi stranami sporu uzavretá dňa 14.07.2005 za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného vyplývajúcej zo Zmluvy o revolvingovom úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov hoci uzatvorená na samostatnom tlačive má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či takáto dohoda vyplýva zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania.

28. Žalovanému sporná dohoda umožňuje bez súdnej kontroly mimosúdne siahnuť na majetok dlžníka za poplatok za poskytnutie revolvingového úveru, pričom jednotlivé zmluvné podmienky takejto zmluvy o obdobných prípadoch boli súdmi v početných prípadoch judikované ako neprijateľné. Nie je sporné, že ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tomto slova zmysle je nerozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie, alebo či sa spotrebiteľ priamo obráti na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom slova

zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčil.

29. Je potrebné uviesť, že zákonnou podmienkou platnosti dohody o zrážkach zo mzdy v zmysle vyššie citovaného ust. § 551 Občianskeho zákonníka ani inej právnej normy nie je uvedenie zamestnávateľa dlžníka v dohode. Uvedené by sťažovalo pozíciu veriteľa, keď pri každej zmene zamestnávateľa dlžníka by bolo potrebné uzatvárať novú dohodu o zrážkach zo mzdy, resp. minimálne dodatok k pôvodnej dohode o zrážkach zo mzdy. Rovnako právna úprava nebráni uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy za účelom zabezpečenia pohľadávky splatnej až v budúcnosti. Uvedené však nič nemení na skutočnosti, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná, umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, na ktoré žalovaný nemá nárok, čo má za následok jej neplatnosť (§ 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka).

30. Formulácia Dohody o zrážkach zo mzdy sa dostala objektívne do rozporu s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznal takémuto konaniu nielen rozpor s imperatívom dobrých mravov, ale priamo so zákonom. Nič nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka), hoci má základ v znení zákona. Aj iné právne úkony majú základ v zákone a môžu byť za určitých okolností vyhlásené za neplatné (kúpna zmluva, rozhodcovská doložka a iné). Pre záver súdu bolo relevantné, že sporná dohoda vzhľadom na jej osobitný význam bola vyhotovená z hľadiska podcenenia jej významu zo strany priemerného spotrebiteľa a umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia z poplatkov, ktoré sú neprijateľné.

31. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdzuje.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 odsek 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 262 odsek 2 C.s.p.. Keďže žalovaný v odvolacom konaní nebol úspešný, odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania žalobkyni v plnom rozsahu.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).